

ใบงาน เรื่อง ตำแหน่งประโยคใจความสำคัญของย่อหน้า
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ (๓)
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง: ชิดเส้นใต้ประโยคใจความสำคัญแต่ละย่อหน้า

๑. ดนตรีไทยเป็นสัญญาณบอกถึงการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในพิธีกรรม เช่น ในงานทำบุญเลี้ยงพระ เมื่อเพลงโหมโรงเข้าดั่งขึ้น ก็กะทราบกันว่าพระมาถึงแล้ว เวลาพระจะกลับปีพาทย์ก็บรรเลงเพลงกราวรำ ในการเทศน์มหาชาติ ถ้าเล่นเพลงเช่นเหล่านี้ก็แสดงว่าจบการเทศน์กัณฑ์ซุชก แต่ละกัณฑ์จะมีเพลงประจำ เพลงเป็นสิ่งที่บอกให้เจ้าของกัณฑ์ต่อไปได้เตรียมตัวด้วยหรือในงานพระราชพิธี ถ้าแต่รสังข์ดั่งขึ้นก็แสดงว่าพระเจ้าอยู่หัวเสด็จแล้ว ถ้าจะทรงลุกไปจุดเทียน ปีพาทย์ก็จะบรรเลงเพลงสาธุการ ดังนั้นไม่ว่าพิธีกรรมตามขั้นตอนของชีวิต พิธีทางศาสนาหรือพระราชพิธีจะมีดนตรีไทยเป็นเครื่องบอกลักษณะ หรือขั้นตอนในพิธีเสมอ

(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ๒๕๒๓,๗๔)

๒. ในสังคมไทยมีการละเล่นมากมายหลายประเภทให้เด็กๆ ได้เล่นกันเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน เรามีการละเล่นของเด็กหญิง เช่น อีตัก ขายของ มีการละเล่นของเด็กชาย เช่น ลูกหิน ทอยกอง มีการละเล่นที่เล่นเป็นกลุ่ม เช่น มอญซ่อนผ้า โพงพาง เข้าๆ อยู่ในบ้านเด็กๆ ก็เล่นหมากเก็บ พอเย็นๆ แดดร่มลมตกก็ออกไปเล่นวิ่งเปี้ยว รี่รีข้างสาร ชักคะเย่อ กันบริเวณลานบ้าน การละเล่นนั้นมีเพลงร้องประกอบ เช่น แม่จ้อ จีจ้อเจี๊ยบ บางชนิดก็ไม่มีเพลง เช่น ห่วงยาว ซี่ม้าก้านกล้วย เด็กๆ ในสังคมไทยจะไม่ "เหงา" เพราะมีของให้เล่น อยู่คนเดียวก็เล่นได้เช่น ไปเก็บใบไม้มาเล่น ขายของ ถ้ามีเพื่อนสักคนก็เล่นแมงมุม เล่นจ้ำจี้ได้ เล่นเป่ายิงซู้ได้ ถ้ามีเพื่อนเล่นหลายคนก็อาจชักชวนกันเล่นชิงหลัก กาฟักไข่หรือวิ่งเปี้ยว

(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ๒๕๒๓,๑๙)

๓. หลังจากลิเกบันตนก็เกิดมี ลิเกลูกบท ซึ่งเกิดจากมีผู้คิดนำเอาการแสดงลิเกเข้าไปผสมกับการบรรเลงปีพาทย์ กล่าวคือในการบรรเลงปีพาทย์แบบหนึ่งนั้น จะเริ่มร้องและบรรเลงเพลงสามชั้นก่อนเป็นเพลงแม่บท เมื่อจบแล้วจะหาเพลงสั้นๆ มาบรรเลงต่อท้ายเรียกว่า ลูกบท แล้วจึงออกลูกหมด เป็นอันว่าจบกระบวนในตอนหนึ่ง ในระหว่างที่ปีพาทย์บรรเลงเพลงลูกบทซึ่งมักทำเป็นเพลงภาษาต่างๆ มีผู้คิดปล่อยผู้แสดงซึ่งแต่งตัวเป็นทำนองเดียวกับลิเกออกภาษามาแสดงประกอบแต่ใช้ปีพาทย์รับแทนลูกคู่ที่ตีกลองรำมะนาในลิเกบันตน เมื่อหมดชุดผู้แสดงก็เข้าฉากไป ปีพาทย์จะบรรเลงเพลงแม่บทต่อไปใหม่ และเมื่อถึงเพลงลูกบทเป็นภาษาใดก็ปล่อยตัวแสดงออกมาอีก

(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ๒๕๒๓, ๑๓๔)

๔. ร้อนจัดหรือเย็นจัดเป็นสิ่งขัดขวางในการรู้รสอย่างมาก ถ้ามิตรไม่เคยกินอาหารร้อนจัดก็แสดงว่า มิตรไม่เคยรู้รสอาหารทุกรสในทำนองเดียวกัน ถ้าเราเอาก้อนน้ำแข็งวางบนลิ้น ตอนแรกจะรู้สึกเย็น แต่ลิ้นไม่รู้สึกจนกว่าจะได้รับความอบอุ่น นั่นคือลิ้นจะรู้รสต่อเมื่อน้ำแข็งที่ใส่บนลิ้นละลาย

(วิริยะ สิริสิงห ๒๕๒๕, ๘๔)

๕. เห็นชื่อของโรคที่ทำให้ตายแล้วคงมีหลายคนไม่รู้จักโรคนี้ แม้พวกหมอก็เถอะ น้อยคนที่จะเคย ได้ยินชื่อของโรคนี้ แต่คนที่เคยบวชเคยเรียนมาแล้วก็คงจะพอรู้จักกันบ้าง อีตอนที่กระทำพิธี ขอบวชนั้น เมื่อเวลาที่องค์อุปัชฌาย์ถามว่า "อปมาโร" นาคก็จะต้องตอบว่า "นัตถิ ภันเต" อันว่า "อปมาโรค" นี้แปลว่า "ลมบ้าหมู"

(เสนอ อินทรสุขศรี ๒๕๑๔, ๘๔)